

विगीत *p. p.* 1 Censured, abused, reviled. -2 Contradictory, inconsistent; यश्चाधरोत्तरानर्थान् विगीतान्नावबुध्यते Ms. 8. 53. -3 Sung badly.

विगीतिः *f.* 1 Censure, abuse, reproach. -2 Contradictory statement, contradiction.

विग्रह 9 P. 1 To hold or seize, catch hold of; विजग्हे तिस्रणां जयिनं पुराम् Ki. 18. 12. -2 To quarrel, fight, contend; विग्रह्य चक्रे नमुचिद्विषा बली य इत्थमस्वास्थ्यमहर्दिवं दिवः Śi 1. 51; Bk. 6. 86; 17. 23; Ki. 14. 24. -3 To divide into parts, separate (into constituent members). -4 To dissolve, analyse, resolve in general. -5 To receive, welcome (as a guest). -6 To preceive, observe. -7 To stretch or spread out.

विग्रहीत *p. p.* 1 Divided, dissolved, analysed, resolved (as a compound). -2 Seized. -3 Encountered, opposed. -4 Obstructed, stopped; see विग्रह above.

विग्रहः 1 Stretching out, extension, expansion. -2 Form, figure, shape; यथा लोहस्य निःस्यन्दो निषिक्तो बिम्ब-विग्रहम् Mb. 14. 18. 9. -3 The body; त्रयी विग्रहवत्येव सम-मध्यात्मविद्यया M. 1. 14; गूढविग्रहः R. 3. 39; 9. 52; Ki. 4. 11; 12. 43. -4 Resolution, dissolution, analysis, separation (as of a compound word into its component parts); वृत्त्यर्थ- (समासार्थ) -बोधकं वाक्यं विग्रहः. -5 Quarrel, strife (often, love-quarrel or प्रणयकलह); विग्रहाच्च शयने पराङ्मुखीर्नानुनेतु-मबलाः स तत्परे R. 19. 38; 9. 47; Śi. 11. 35; शत्रौ मित्रे पुत्रे बन्धौ मा कुरु यत्नं विग्रहसन्धौ Śaṅkarāchārya. -6 War, hostilities, fighting, battle (opp. संधि); उग्राय विग्रहायारुमै त्वया प्रेषयता ह्यमुम् Śiva B. 17. 35; one of the six Guṇas or modes of policy; Ms. 7. 160; see गुण. -7 Disfavour; अनुग्रहं विग्रहं वा मन्यसे तद्विधेहि नः Bhāg. 10. 16. 59. -8 A part, portion, division; परिमाणं च कालस्य कल्पलक्षणविग्रहम्. -Comp. -अवरम् the back. -इच्छु a. eager for combat. -ग्रहणम् the assumption of a form.

विग्रहवत् *a.* Having body, incarnate, embodied; M. 1. 14.

विग्रहिन् A minister of war.

विग्रीव *a.* Decapitated.

विघट्ट 1 Ā. 1 To be disunited or separated. -2 To be spoiled or ruined. -3 To be stopped, break down. -4 To assume various shapes; उपरि विघट्टमानः प्रौढतापिच्छ-नीलः Māl. 9. 24; Mv. 5. 42. -Caus. 1 To separate, disperse, tear apart; विघट्टयन्त्ये नभोऽम्भोसुचः Māl. 5. 2. -2 To remove, displace. -3 To mar, frustrate.

विघट्टनम् Breaking up, ruin, destruction; भ्रातुर्वक्षः-स्थलविघट्टने यच्च साक्षीकृतोऽसि Ve. 5. 33.

विघटित *p. p.* 1 Separated, severed. -2 Divided. -3 Broken, shattered; पौलस्त्यस्य जटायुषा विघटितः U. 3. 43.

विघटिका A measure of time equal to one-sixtieth part of a Ghaṭikā (or nearly equal to 24 seconds).

विघट्ट 10 U. 1 To strike down, disperse, scatter, scare away; तदीयमातङ्गघटाविघट्टितैः Śi 1. 64; Bh. 3. 54. -2 To rub, strike, rub against; कारण्डवाननविघट्टितवीचिमालाः Rs. 3. 8; 4. 9; विघट्टितानां सरलदुमाणाम् Ku. 1. 9; Ki. 8. 45; Śi. 8. 24; 13. 41. -3 To break, violate (as an agreement). -4 To break asunder, burst open (as a door).

विघट्टनम्, -ना 1 Striking asunder. -2 Striking against, friction. -3 Separating, undoing, untying. -4 Offending, hurting.

विघट्टित *p. p.* 1 Struck apart, severed, separated, dispersed; आयुर्बायुविघट्टिताभ्रपटलीलीनाम्बुवद्भृगुरम् Bh. 3. 54. -2 Untied, loosened, opened. -3 Rubbed, touched. -4 Shaken about, churned. -5 Hurt, offended.

विघ्नः 1 A mallet, hammer. -2 One who destroys, subdues or overpowers.

विघ्नसः 1 Half-chewed morsel, the residue or leavings of food eaten; विघ्नसो भुक्तशेषं तु Ms. 3. 285; तृप्यत्कालकरालवक्त्रविघ्नसव्याकीर्यमाणा इव U. 5. 6; Māl. 5. 14; बक-विघ्नसपङ्कसारा न चिरात् कावेरि भवितासि Arya S. -2 Food in general; किमद्याश्वत्यामा तदरिरुधिरासारविघ्नसं (कर्म विघातुं) Ve. 3. 25. -सम् Bees'-wax. -Comp. -आराः, -आशिन *m.* one who eats the remains of an offering or food eaten (a crow, dog); आमिषं विघ्नसाशेन तद्द्राज्यं हि नो हृतम् Mb. 3. 33. 4.

विघ्नसीकृतः, -भूतः Reduced to dregs; निपीय देवै-र्विघ्नसीकृतायां घृणां विघ्नोरस्य दधे सुधायाम् N. 22. 118; सोऽयं प्राक्कवलग्रहस्य विघ्नसीभूतेष्वपि क्षत्रियक्षुद्रेषु क्षुधितश्चिरेण परशुस्तेनाय-मन्विष्यते A. R. 4. 22.

विघातः 1 Destruction, removing, warding off; क्रिया-द्वानां मघना विघातम् Ki. 3. 52. -2 Killing, slaying. -3 An obstacle, impediment, interruption; opposition, prevention; क्रियाविघाताय कथं प्रवर्तसे R. 3. 44; अध्वरविघात-शान्तये 11. 1. -4 A blow, stroke. -5 Abandoning, leaving. -6 Failure, want of success. -Comp. -सिद्धिः *f.* the removal of obstacles.

विघृणिका The nose.

विघूर्णनम् Swaying to and fro.

विघूर्णित *p. p.* 1 Rolled, shaken about, rolling (as eyes). -2 Agitated.

विघृष्ट *p. p.* 1 Rubbed excessively. -2 Sore.

विघ्नः [विहन्-क] (rarely *n.*) 1 An obstacle, interrup- tion, impediment, a hindrance; कुतो धर्मक्रियाविघ्नः सतां रक्षितरि त्वयि Ś. 5. 14; मूर्तो विघ्नस्तपस इव नः Ś. 1. 32; हुंकारेणव धनुषः स हि विघ्नानपोहति Ś. 3. 1; Ku. 3. 40. -2 Difficulty, trouble. -Comp. -ईशः, -ईशानः, -ईश्वरः epi- thets of Gaṇeśa; विघ्नेशो वः स पायाद्विघ्नतिषु जलधान् पुष्कराग्नेण पीत्वा. °वाहनम् a rat. -कर, -कर्तृ, -कारिन् *a.* opposing, obstructing. -ध्वंसः, -विघातः removal of obstacles.